

КАЙДАЛОВА Л. Г.

**Педагогічна майстерність викладача в контексті Болонської декларації
Національний фармацевтичний університет**

Ключові слова. Педагогічна майстерність викладача, підвищення кваліфікації викладачів, кредитно-модульна організація навчального процесу, рейтингова система оцінювання.

Представлено підходи щодо підвищення кваліфікації та рівня педагогічної майстерності викладачів, їх особистісних якостей в умовах реалізації заходів щодо положень Болонської декларації.

Представлены подходы относительно повышения квалификации и уровня педагогического мастерства преподавателей, их личностных качеств в условиях реализации мероприятий по положениям Болонской декларации.

Approaches are represented in relation to the in-plant and level of pedagogical trade of teachers, their personality qualities training in the conditions of realization of measures according to the regulations of Bologna Declaration.

Вступ. Інтеграція вітчизняної освіти і науки в міжнародний та європейський простір зумовлює внесення суттєвих змін не тільки в систему організації навчання, змісту і термінів навчання, а й зміну підходів щодо організації навчального процесу відповідно до прогресивних європейських освітніх навчальних систем, таких країн як Німеччина, Велика Британія, Франція та інші, а й посилення вимог до особистості сучасного викладача.

Основна частина. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу є важливою складовою для забезпечення якості вищої освіти інтересам особи, що здобуває освіту, потребам суспільства і держави.

Викладач сьогодні не повинен бути лише носієм і передавачем інформації. Це людина, яка є мобільною і може швидко адаптуватися до змін, шляхом постійного удосконалення своєї професійної компетентності і педагогічної майстерності. Викладачеві притаманні креативність, гармонізація особистості, висока культура і педагогічна етика. Саме тепер вищим навчальним закладам потрібні педагоги, що здатні створити атмосферу, що сприяє розвитку особистості, умов для комфортного навчання, для збереження емоційної рівноваги та фізичного здоров'я. Викладачеві необхідно володіти вміннями, які необхідні для реалізації навчальної та виховної функцій. І для цього необхідно вміти:

- володіти науковою інформацією за фахом;
- підбирати відповідні технології, методи і засоби для досягнення поставлених цілей;
- правильно організовувати навчальну діяльність студентів;
- координувати самостійну роботу студентів;
- контролювати та оцінювати рівень навчальних досягнень студентів тощо.

Педагогу необхідно володіти спеціальними, організаторськими, дослідницькими, дидактичними та іншими вміннями й навичками.

Щодо якостей викладача, то йому повинні бути притаманні такі найбільш значущі особистісні та професійні як гуманізм, доброзичливість, загальна культура, творчість, справедливість, спостережливість, об'єктивність та інші.

Проведені соціологічні дослідження щодо оцінювання професійних якостей викладачів Національного фармацевтичного університеті студентами 3-4 курсів зі спеціальностей «Фармація», «Клінічна фармація» показали, що найбільш важливими якостями студенти вважають: компетентність, знання предмета, уміння грамотно і в дохідливій формі донести навчальний матеріал до студентів, вимогливість, творчий підхід, поважне ставлення до студентів вміння слухати. Серед таких, що не подобаються студенти називають

авторитарний стиль у спілкуванні, суб'єктивізм в оцінюванні знань, вмінь та навичок студентів.

Проаналізовані результати анкетування 520 студентів показали, що студентам подобається: організація навчального процесу в університеті, розклад навчальних занять, забезпечення навчально-методичною літературою тощо, але респонденти зазначають, що у навчальному процесі викладачі повинні використовувати сучасні та ефективні технології навчання, такі як інформаційні, комп'ютерні та мультимедійні. Подобається також використання методів активного навчання - тренінги, ділові ігри, метод «малих груп».

За словником В. Даля, «педагог – майстер своєї справи, це фахівець високої культури, який глибоко знає свій предмет, добре знайомий з відповідними галузями науки чи мистецтва, який практично розбирається у питаннях загальної та дитячої психології, досконало володіє методикою навчання та виховання». Педагогічна майстерність викладача – це його загальна висока культура, освіченість, професіоналізм, це організаторські, управлінські, виховні, творчі вміння й навички, які дозволяють вирішувати всі питання, які виникають у процесі навчання в умовах співпраці. Це характеристика високого рівня педагогічної діяльності.

Стиль викладача є індивідуальним, саме це відрізняє одного викладача від іншого. На формування стилю педагогічної діяльності впливають як об'єктивні так і суб'єктивні фактори серед яких найбільш значущими є: професійні вимоги до викладачів, професійно важливі психологічні якості, соціально психологічні особливості студентів, загальна та професійна культура викладача тощо.

Проблемі підвищення кваліфікації професорсько-викладацьких кадрів у Національному фармацевтичному університеті приділяється постійна увага.

Саме на кафедрі педагогіки і психології Національного фармацевтичного університету, викладачі протягом двох тижнів або місяця

удосконалюють свою майстерність на циклах «Вища освіта і Болонський процес», «Психологія управління персоналом», «Сучасна технологія навчання» та інші, що дає їм змогу ознайомитися з нормативною базою педагогічного експерименту з упровадження кредитно-модульної організації навчання, особливостями модернізації вищої фармацевтичної освіти, реалізації положень Болонської декларації.

Програма циклу «Вища освіта і Болонський процес» передбачає лекції з європейської інтеграції вищої освіти, запровадження кредитно-модульної організації навчання, новітніх освітніх технологій, європейських стандартів оцінювання рівня навчальних досягнень, рейтингової системи оцінювання тощо, а на практичних заняттях викладачі виконують практичні завдання зі структурування змісту навчальних дисциплін на модулі, змістові модулі, рейтингового оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів відповідно до рекомендації з педагогічного експерименту з упровадження кредитно-модульної організації навчання та ін.

Програмою циклів також передбачені лекції та семінари з організації та управління навчально-виховним процесом, педагогіки та психології вищої школи, методології психолого-педагогічних досліджень.

На заняттях з психології викладачі оволодівають знаннями педагогічної психології, засобами комунікацій, інструментарієм спілкування з колегами та студентами, вміннями вирішення конфліктних ситуацій тощо.

Висновки. Процес удосконалення педагогічної майстерності є творчим і постійним, потребує власного бажання викладача постійно працювати над собою, оновлювати знання з сучасної педагогіки і психології, нових педагогічних технологій та методик викладання дисциплін, ігрових методів тощо.

Література

1. Болонський процес у фактах і документах / Упорядники Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубіянюк В.В., Бабин І.І. – Київ-Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2003. – 52 с.

2. Основы педагогического мастерства / Зязюн И.А., Безкишкина М.Т., Гавакова Т.И. и др. / Под ред. Зязюна И.Я. – К.: «Вища школа», 1987. – 206 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

1. Кайдалова Лідія Григорівна
2. Завідувач науково-методичної лабораторії з питань фармацевтичної освіти, завідувач кафедри педагогіки і психології, кандидат педагогічних наук, доцент
3. Харків-195, вул. Н. Ужвій, 70 кв. 85
4. (8-0572) 67 -91-77 (lkaidalova@mail.ru)